

Justis- og beredskapsdepartementet, Lovavdeling
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Høringsuttalelse – Forenklet rekonstruksjon for små foretak

Oslo byfogdembete viser til høringsnotat av 26. mai 2020 om forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak med høringsfrist 2. juni 2020.

Generelt

Behov for forenklede regler

Oslo byfogdembete er enig i at det er behov for egne regler om forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak. Ved ordinær rekonstruksjonsforhandling vil retten normalt kreve et forskudd på minst kr. 300.000 bare til dekning av omkostningene ved forhandlingene. I tillegg må foretaket finansiere driften av virksomheten i forhandlingsperioden. Dette medfører at ordinær rekonstruksjonsforhandling blir for kostbart for mindre foretak og i praksis bare passer for mellomstore og store foretak.

Det er imidlertid et klart behov for at små foretak skal kunne få gjennomføre en rekonstruksjon. Mange mindre foretak har – særlig i kjølvannet av covid-19 tiltakene – store økonomiske problemer. En god del av foretakene vil ha livets rett og kunne drive lønnsomt etter at krisetiltakene er avvirket, forutsatt at de får gjennomført en rekonstruksjon med betalingsutsettelse og nedsettelse av gjelden. Reglene bør utformes slik at rekonstruksjon reserveres for de foretak som i fremtiden vil kunne drives lønnsomt og utbetale en rimelig dividende til kreditorene. For øvrige foretak med alvorlige økonomiske problemer vil konkurs fremdeles være hovedregelen.

Behov for kortere forhandlingsperiode

En hovedutfordring ved rekonstruksjon er finansiering av virksomheten i forhandlingsperioden. Driften i denne perioden skjer under tilsyn av rekonstruksjonsutvalget, jf. § 15 første ledd. Selskapet kan ikke stifte ny gjeld uten kreditorutvalgets samtykke, jf. § 15 annet ledd, slik at man må kjøpe varer og tjenester og betale lønn kontant uten slikt samtykke. Av denne grunn bør forhandlingsperioden for små foretak være kortest mulig, og reglene for små foretak må legge til rette for dette.

Krav til oversiktlige økonomiske forhold

En forutsetning for å kunne gjennomføre en rask og lite kostbar rekonstruksjonsprosess er at skyldneren har oversiktlige økonomiske forhold. Regnskapene må være àjour og det må foreligge en oppdatert balanse. Skyldneren må også være àjour med innsendelse av oppgaver til skattemyndighetene o.a. Oslo byfogdembete mener det er behov for en egen hjemmel i forskriften om at retten kan avslå en søknad om oppnevning av rådgiver og begjæring om rekonstruksjonsforhandling dersom de økonomiske forholdene er uoversiktlige og regnskap mv. ikke er ajourført.

Når det gjelder de enkelte punkter i høringsnotatet, vil Oslo byfogdembete bemerke følgende:

Virkeområde – små foretak

Oslo byfogdembete er enig med departementet i at definisjonen i aksjeloven § 7-6 gir en god avgrensning av hvilke foretak som bør omfattes av forskriften. Det er for det første hensiktsmessig å benytte en etablert og innarbeidet definisjon. For det annet er avgrensningen i aksjeloven § 7-6 treffende i forhold til hvilke foretak som bør omfattes av dette regelverk.

Oppnevning av rådgiver før rekonstruksjonsforhandlingen åpnes

Oppnevning av en kvalifisert rådgiver forutfor åpning av rekonstruksjon, vil være helt nødvendig for et flertall av de små foretakene, fordi de normalt ikke har bistand fra advokater som er spesialister i insolvensrett. Rådgivning i forbindelse med utforming av en søknad om rekonstruksjonsforhandling vil falle langt utenfor den veiledningsplikt retten har og hva retten har mulighet for å gi av råd.

For at en rekonstruksjonsforhandling skal bli vellykket og kunne gjennomføres raskt er det nødvendig at det utarbeides en strukturert begjæring om rekonstruksjonsforhandling, hvor de relevante opplysninger og et realistisk forslag til rekonstruksjonsplan er fremlagt, og opplysningene er rimelig kvalitetssikret. En slik kvalitetssikret plan bør være utarbeidet før rekonstruksjonsforhandlingen åpnes, slik at forhandlingsperioden kan gjøres kort og rekonstruksjonsplanen raskt kan sendes kreditorene til avstemning. De advokater som fyller vilkårene for å være rekonstruktør, vil være best egnet til målrettet å få avklart om det er realistisk å få vedtatt en rekonstruksjonsplan og å utarbeide en søknad om rekonstruksjonsforhandling. Det vil også være både hensiktsmessig og kostnadsbesparende at den advokat som oppnevnes som rådgiver, blir oppnevnt som rekonstruktør dersom rekonstruksjonsforhandling åpnes. Rådgiveren må derfor tilfredsstillende habiliteringskravene til en rekonstruktør i loven § 13 og således være uavhengig av skyldneren og kreditorene.

I utkastet til forskrift § 3 fjerde ledd har departementet foreslått at fristen for rådgiverens gjennomføring av oppdraget normalt ikke bør overstige to uker. Etter Oslo byfogdembete oppfatning er denne fristen for kort. En del av rådgiverens oppdrag vil være å kvalitetssikre opplysningene om skyldnerens økonomiske forhold, og det kan være behov for å innhente bekreftelser mv. fra eksterne kilder. Dette kan ta tid. Vi vil også peke på at det er bedre at det brukes noe tid på å forberede en god og kvalitetssikret rekonstruksjonsplan før rekonstruksjonsforhandlingen åpnes enn at dette gjøres under rekonstruksjonsforhandlingen. Samtidig er det viktig at rådgiveren og skyldneren arbeider målrettet og raskt for å avklare om

det er grunnlag for rekonstruksjon og utarbeidelse av en rekonstruksjonsplan. Oslo byfogdembete vil på denne bakgrunn foreslå at fristen i forskriften § 3 fjerde for rådgiverens gjennomføring av oppdraget normalt ikke skal overstige fire uker.

Etter vår oppfatning vil oppnevning av en rådgiver i forkant av åpning av rekonstruksjon gi besparelser. Svært mange mindre foretak har et reelt og stort behov for bistand med å utarbeide en begjæring om rekonstruksjonsforhandling og skisse til rekonstruksjonsplan. At dette gjøres med hjelp av en rådgiver i forkant av åpning av forhandlingene, vil bidra til at rekonstruksjonsforhandlingsperioden blir så kort som mulig, slik at behovet for finansiering av driften av virksomheten i forhandlingsperioden blir minst mulig. Det vil også være både kostnadsbesparende og hensiktsmessig for alle parter at en kvalifisert rådgiver i forkant og så tidlig som mulig får avklart om det er realistisk at en rekonstruksjonsplan kan bli vedtatt.

Oslo byfogdembete har intet å bemerke til at skyldneren skal dekke omkostningene ved rådgiverens arbeid. Oslo byfogdembete er enig i at skyldneren må innbetale et passende forskudd til dekning av omkostningene før rådgiver blir oppnevnt. Hvis ikke, vil man risikere at staten vil komme i ansvar for disse omkostninger. For at rådgiverens arbeid ikke skal forsinkes, må forskuddet være innbetalt før rådgiveren oppnevnes. Forskuddet må avpasses virksomhetens størrelse og de økonomiske forholds kompleksitet. Oslo byfogdembete antar at et forskudd på kr. 30.000 normalt vil være passende forutsatt at det de økonomiske forhold er oversiktlige. Ved senere åpning av rekonstruksjonsforhandling, vil det måtte innbetales et tilsvarende forskudd til dekning av omkostningene i forhandlingsperioden. Samlet forskudd vil i normaltillfellene da bli omtrent like stort som forskuddet ved konkurs. Vi legger til grunn at dette forskuddet vil være rammen for rådgiveren/rekonstruktørens arbeid.

Mulighet for å avslå begjæring om oppnevning av rådgiver

Som nevnt innledningsvis er det en forutsetning for å kunne gjennomføre en rask og lite kostbar rekonstruksjonsprosess at skyldneren har oversiktlige økonomiske forhold. Skyldnerens regnskaper må være àjour og det må foreligge en oppdatert balanse som viser den reelle verdien av eiendelene og hvor stor den reelle gjelden er. Skyldneren må også være àjour med innsendelse av oppgaver til skattemyndighetene o.a. Uten at regnskap mv. er àjour og oppgaver er innsendt, kan hverken en rådgiver eller en rekonstruktør rasjonelt utføre sitt oppdrag. Hvis ikke regnskap og oppgaver er àjour, vil man ikke ha den nødvendige oversikt til å fremsette en rekonstruksjonsplan. Videre kan det ikke forventes at kreditorene – deriblant skattekreditorene – vil akseptere en rekonstruksjonsplan uten at regnskap er àjour og oppgaver er innsendt.

Skyldneren må selv sørge for at regnskap og innsendelse av oppgaver er i orden før rekonstruksjonsforhandling begjæres og det søkes om oppnevning av rådgiver. Rådgiver og rekonstruktør skal ikke bruke tid og kostnader på regnskapsføring og innsendelse av oppgaver.

Oslo byfogdembete mener videre at det allerede ved oppnevning av rådgiver må være realistisk at en rekonstruksjonsplan vil kunne vedtas. I utkastet til forskrift § 3 fjerde ledd er det foreslått at retten skal oppnevne rådgiver med mindre det er «åpenbart at skyldneren ikke vil kunne oppnå frivillig rekonstruksjon eller tvangsakkord». Oslo byfogdembete er av den oppfatning at denne hjemmel til å avslå en begjæring er for snever. Det bør for det første gis en egen hjemmel i forskriften om at retten må kunne avslå en begjæring om oppnevning av rådgiver hvor de

økonomiske forholdene ikke er oversiktlige, blant annet fordi det ikke foreligger ajourførte regnskap og balanse og dersom skyldneren ikke har innsendt pliktige oppgaver til skattemyndigheter mv.

Videre bør det av forskriften fremgå at retten kan avslå en begjæring om oppnevning av rådgiver dersom retten «finner det lite sannsynlig at skyldneren vil kunne oppnå frivillig rekonstruksjon eller tvangsakkord» (tilsvarende rekonstruksjonsloven § 5 første ledd nr. 3). I allfall bør hjemmelen for å kunne avslå være videre enn «åpenbart». Det er viktig at retten har hjemmel til å avslå en begjæring om oppnevning av rådgiver hvis det er små utsikter til at skyldneren vil kunne få gjennomført en rekonstruksjon. Da bør man ikke igangsette apparatet og pådra omkostninger som er unødvendige. I motsetning til loven § 5, bør dog hjemmelen for retten til å avslå oppnevning av rådgiver være en kan-regel. I loven § 5 skal retten avslå. På det innledende stadium med oppnevning av rådgiver er faktagrunnlaget for retten vesentlig mindre, og det bør bare være en skjønnsmessig hjemmel for retten.

Skjema for begjæring om oppnevning av rådgiver og for åpning av rekonstruksjonsforhandling.

I utkast til forskrift § 6 siste ledd er det foreslått at det kan benyttes et standardisert skjema for begjæring om rekonstruksjon for små foretak. Oslo byfogdembete er enig i at det vil være hensiktsmessig med et slikt skjema og det bør utarbeides.

I tillegg til skjema for begjæring om rekonstruksjon, er det også et behov for et slikt skjema ved begjæring om oppnevning av rådgiver, jf. forskriften § 3 annet ledd. På dette tidlige stadium vil skyldneren ha særlig behov for den veiledning som et slikt skjema gir. Oslo byfogdembete foreslår at bestemmelsen i § 6 siste ledd om standardisert skjema også inntas i § 3 annet ledd. Det vil være tale om to forskjellige skjemaer.

Åpning av rekonstruksjonsforhandling for små foretak

Oslo byfogdembete er enig med departementet i at det vil være tilstrekkelig med kunngjøring av åpning av rekonstruksjonsforhandling for små foretak skjer etter reglene i rekonstruksjonsloven §§ 5, 6 og 7.

Vi er videre enig med departementet i at hovedregelen for små foretak er at retten ikke oppnevner kreditorutvalg og heller ikke borevisor. Forutsetningen for å benytte de forenklede reglene for rekonstruksjonsforhandling for små foretak er at de økonomiske forholdene er oversiktlige.

Oslo byfogdembete er enig med departementet i at retten skal kunne beslutte at rekonstruktørens plikt til å sende skyldnerens utkast til rekonstruksjon til kreditorene etter loven § 22 tredje ledd tredje punktum skal fravikes. Dette vil forenkle saksgangen ytterligere.

Avstemmingsprosessen

Oslo byfogdembete er enig med departementet i at et rekonstruksjonsforslag som kun omfatter betalingsutsettelse kan vedtas ved en forenklet avstemmingsprosess, slik som foreslått.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forenklete regler om rekonstruksjonsforhandling for små foretak, med lavere kostnader og tidlig bistand vil muliggjøre rekonstruksjonsforhandlinger for denne gruppe skyldnere og kunne medføre flere vellykkede gjeldsforhandlinger og et noe redusert antall konkurser.

De administrative konsekvenser og omkostning for Domstoladministrasjonen ved utarbeidelse av standardiserte skjemaer antas beskjedne, og vil raskt oppveies av at domstolenes behandling av begjæringer blir noe forenklet.

For domstolene vil vedtagelse av forskriften innebære merarbeid. Det må forventes et høyt antall av begjæring om rekonstruksjonsforhandling fra små foretak. Behandlingen av disse begjæringene vil være arbeidskrevende for domstolene ved at vil være behov for mer omfattende veiledning enn normalt ved for eksempel oppbud eller konkurs. Selv om mange små foretak vil få oppnevnt en rådgiver til å bistå seg med selve søknaden, vil behandling av søknad om oppnevning av rådgiver medføre ikke ubetydelig arbeid, knyttet til vurderinger av søknaden, kontakt med skyldner, utarbeidelse av kjennelse og kontakt med rådgiveren. Også en etterfølgende begjæring om åpning av rekonstruksjonsforhandling og deretter behandling av begjæring om stadfestelse av en tvangsakkord vil være arbeidskrevende. Ettersom saker om rekonstruksjon skal hastebehandles, må det være tilgjengelige dommerressurser til å behandle begjæringene med en gang de fremsettes (tilsvarende begjæringer om midlertidig forføyning).

Med hilsen

Inga Merethe Vik
sorenskriver

